

DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI

—

**2012 YATIRIM ALTYAPISININ
GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK
KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI MALİ
DESTEK PROGRAMININ
UYGULAMA SONRASI
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Şubat 2020

İçindekiler

GİRİŞ	iii
1. YATIRIM ALTYAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI MALİ DESTEK PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	1
1.1 İLGİLİLİK	4
1.2 ETKİLİLİK.....	5
1.3 DESTEK ALAN KURUM VE KURULUŞLARA İLİŞKİN TANIMLAYICI İSTATİSTİKLER.....	8
1.4 ETKİ	9
1.5 ETKİNLİK.....	14
1.6 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	16
2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	19
EKLER	20
EK 1. ANKETE KATILAN KURUM/KURULUŞLAR.....	20
EK 2. ANKET FORMU.....	21
KAYNAKLAR	28

TABLolar

Tablo 1: Mali Destek Programı Yapılan Başvurularla İlgili Özet Bilgi	1
Tablo 2: Projeler Düzeyinde Etkililik Değerlendirmesi	6
Tablo 3: Doğu Anadolu Bölgesi'nde Düzey 2 Bölgelerinin İşsizlik Oranları	9
Tablo 4: İmzalanan Sözleşmelerle İlgili Özet Bilgi	15
Tablo 5: Etkinlik Tablosu	15

ŞEKİLLER

Şekil 1: Değerlendirme Metodolojisi	2
Şekil 2: KÖAP01'in Öncelikleri	5
Şekil 3: Desteklenen Kurum/Kuruluşların Ana Faaliyet Alanı	8
Şekil 4: Program Kapsamında İstihdam Artışı	10

GRAFİKLER

Grafik 1: Projelerin Etkililik Oranları Özet Bilgi	7
Grafik 2: Başarıyla Tamamlanan Projelerin TRB2 illerine Göre Dağılımı	8
Grafik 3: Desteklenen Kurum/Kuruluşların Faaliyet Gösterdiği İlçeler	9
Grafik 4: Bölgede Su ve Çevre Kirliliğinin Azaltılmasının Sağlanması	12
Grafik 5: Kurulan Ortak Hizmet ve Ticaret Alanlarında Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Yıllık Hacmi	13
Grafik 6: Tarım ve Hayvancılık Sektörüne Sağlanan Katkı	13
Grafik 7: Proje Yazma ve Yönetme Kapasitesi Artışı	14
Grafik 8: Proje Sonunda Hedeflere Ulaşma	14
Grafik 9: Aynı Alanda Yeni Yatırım Yapılması	16
Grafik 10: Yeni Faaliyet Alanlarına Yatırım Yapılması	17
Grafik 11: Hizmet Çeşitliliğinin Artması	17
Grafik 12: Kurum Tanınırlığı	18

GİRİŞ

Kamu altyapı yatırımları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki incelendiğinde çoğunlukla güçlü, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu alanda ilk çalışma olarak kabul edilen Aschauer'ın 1989 yılındaki çalışmasında, üretim fonksiyonu metodu kullanılarak kamu yatırımlarına ayrılan sermaye ile çıktı seviyesi arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur. Aschauer'ın çalışması bu alandaki diğer çalışmalara temel oluşturmuştur ve bunun başlıca nedeni kamu altyapı yatırımları ile ekonomik büyüme performansını açıklaması olmuştur. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) tarafından, 2012 yılında TRB2 Bölgesi'nin altyapı eksikliklerini gidermek amacıyla Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (KÖAP01) teklif çağrısı yayımlanmıştır. Bu çalışmada KÖAP01'in uygulama sonrası değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

İki ana kısımdan oluşan bu çalışmanın ilk kısmında, KÖAP01, ilgililik, etkinlik, etkililik, etki ve sürdürülebilirlik kriterlerine göre değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken Dokuzuncu Kalkınma Planı, TRB2 Bölgesi 2011-2013 Bölge Planı, KÖAP01 Başvuru Rehberi, projelerin performans göstergeleri hedefleri ve gerçekleşen değerler, İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından gerçekleştirilen izleme ziyaretleri, kapanış raporları ve faydalanıcılara yüz yüze uygulanan anket sonuçları kullanılmıştır. İkinci kısım ise sonuç ve değerlendirmelerden oluşmaktadır.

1. YATIRIM ALTYAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI MALİ DESTEK PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

TRB2 Bölgesi'nde (Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illeri) imalat, ticaret ve hizmet sektörlerinin faaliyet gösterdiği ortak alanların teknik, fiziki ve sosyal altyapılarının geliştirilerek yeni yatırımlar yapılmasının sağlanması ve istihdamın artırılması yoluyla Bölge'nin kalkınmasına katkı sağlanması, bu programın amacıdır. Programın öncelikleri aşağıdaki gibidir.

- i. İmalat, ticaret ve hizmet sektörlerinin ortak kullanım alanlarının oluşturulması, altyapılarının güçlendirilmesi ve modernizasyonu,
- ii. İş geliştirme merkezlerinin kurulması.

Bu öncelikler TRB2 Bölgesindeki tüm iller için geçerlidir, il bazında ayrıca bir öncelik belirlenmemiştir. Programın süresi 18 ay olarak belirlenmiştir.

Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (KÖAP01) kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı 10.430.000 TL'dir. KÖAP01'de asgari destek tutarı 280.000 TL azami destek tutarı ise 2.000.000 TL olarak belirlenmiştir. Programa yapılan başvurularla ilgili bilgiler Tablo 1. de yer almaktadır.

Tablo 1: Mali Destek Programı Yapılan Başvurularla İlgili Özet Bilgi

Duyurulan Program Bütçesi	10.430.000,00			
Sözleşmeye Bağlanan Destek Tutarı (a)	10.387.530,21			
Toplam Eş Finansman Tutarı (b)	8.423.420,53			
Eş Finansman Dâhil Toplam Tutar (a + b)	18.810.950,74			
	Başlangıç	Bitiş	Toplam Gerçekleşen	Gerçekleşme Yüzdesi
Ajans Katkısı	10.387.530,21	8.197.454,81	8.082.607,42	77,81
Eş Finansman	8.423.420,53	4.178.820,99	3.463.974,61	41,12*

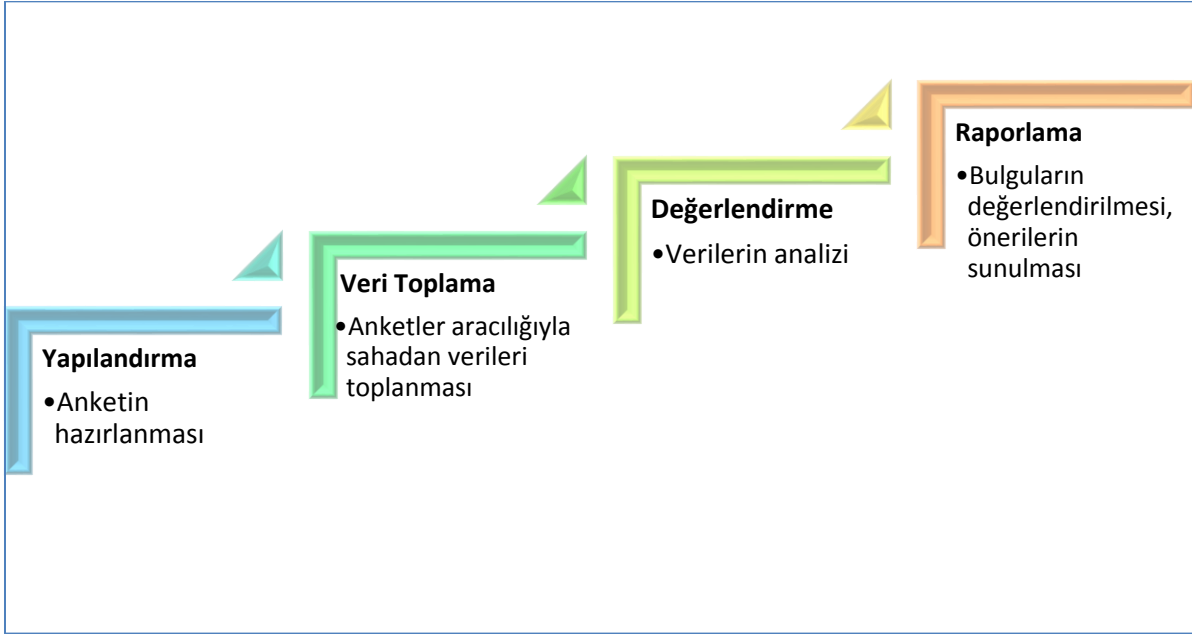
Kaynak: Program Kapanış Raporu

* Eş Finansman gerçekleşme oranındaki düşük gerçekleşmenin sebebi eş finansmanı 4.061.200,38 TL olan Bitlis İl Özel İdaresinin "Teknolojik Alt Yapılı Bitlis İŞGEM Projesi"nin sözleşmesinin feshedilmesidir.

Sözleşme imzalanan 11 projeden 9'u başarıyla tamamlanmıştır. Muş Organize Sanayi Bölgesinin ve Bitlis Özel İdaresinin sözleşmeleri feshedilmiştir.

Metodoloji:

Şekil 1: Değerlendirme Metodolojisi

Bu çalışmanın metodolojisi, yapılandırma, veri toplama, değerlendirme ve raporlama kısımlarından oluşmaktadır. Yapılandırma aşamasında DAKA Etki Analizi Komisyonu tarafından programla ilgili anket hazırlanmıştır. Veri toplama aşaması, DAKA İzleme ve Değerlendirme Biriminin anketler aracılığıyla 2012 Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (KÖAP01) kapsamında desteklenen proje başvuru sahiplerinden verilerin toplanması, program süresince ve sonrasında gerçekleştirilen izleme ziyareti raporlarının derlenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme aşamasında sahadan alınan veriler analiz edilmiştir ve raporlama aşamasında analiz sonuçları değerlendirilmiş ve buna bağlı olarak öneriler sunulmuştur.

Değerlendirme kriterleri, OECD tarafından geliştirilmiş olan ilgililik, etkililik, etki, sürdürülebilirlik ve etkinlik kriterleridir (Ersayın, 2012). Etki değerlendirmesi, uygulama öncesinde, uygulama sürecinde ve uygulama sonrasında yapılabilmektedir. Burada, program tamamlandıktan sonra yapıldığından ex-post diğer bir deyişle uygulama sonrası değerlendirme gerçekleştirilmiştir.

KÖAP01 ile ilgili değerlendirme kriterleri şu şekilde tanımlanmaktadır:

- ▶ **İlgililik:** Desteklerin amaç ve önceliklerinin, bölgesel düzeydeki ihtiyaç ve önceliklerle ne kadar uyumlu ve tutarlı olduğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, desteklerin bölge planları ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile uyumu dikkate alınarak eğer varsa destek tasarımından kaynaklı hatalar tespit edilir.
- ▶ **Etkililik:** Elde edilen çıktı ve sonuçlar ile desteklerin temel amaç ve öncelikleri ve hedeflerin karşılaştırması yapılmıştır.
- ▶ **Etki:** Desteklerin uygulamasının tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Program sonrası değerlendirmenin zamanlamasına ve projelerin türlerine göre etkilerin ortaya çıkma durumu farklılık gösterebilecektir. Burada amaç etki analizi gerçekleştirmek değil, destek uygulaması ile ortaya çıkan tüm sonuçların belirlenmesi ve program sonrası değerlendirme kapsamında raporlaştırılmasıdır.
- ▶ **Sürdürülebilirlik:** Proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumunu ifade eder. Bu kapsamda, finansal, çevresel, sosyo-kültürel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve destek uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınır.
- ▶ **Etkinlik:** Etkinlik kriteri ile uygulanan desteklerde elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) orantılı olup olmadığı, destek bütçesiyle daha fazlasının elde edilip edilemeyeceği değerlendirilmiştir.

1.1 İLGİLİLİK

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan ve Kalkınma Bakanlığı tarafından onaylanan 2011-2013 Bölge Planı'nda Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın TRB2 Bölgesi için belirlediği vizyon "Yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ile beşeri sermayesini katılımcı bir anlayışla harekete geçirerek, 2023 yılında sosyal ve ekonomik refahını ülke ortalamasının üzerine çıkarmış ve bu refahtan her bireyin adil bir şekilde faydalandığı, doğayla barışık bir bölge olmak" olarak tanımlanmış, bu doğrultuda dört temel amaç belirlenmiştir:

- Tarımsal üretimde verimlilik, çeşitlilik ve katma değer artırılması,
- Tarım dışı potansiyel sektörlerin harekete geçirilmesi,
- Beşeri ve sosyal sermayenin harekete geçirilmesi,
- Kentsel ve kırsal altyapının iyileştirilmesi.

Bu temel amaçlar çerçevesinde belirlenen;

- **Strateji 2.1.2** İmalat sanayinde yeni yatırımlar yapılmasının özendirilmesi,
- **Strateji 4.5.1** Mevcut organize sanayi bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin altyapısının iyileştirilmesi,
- **Strateji 4.5.2** İŞGEM benzeri yeni yatırım alanlarının oluşturulması.

stratejilerinin gerçekleştirilmesini teminen 2012 yılında Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı'nın uygulanmasına karar verilmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda ise;

- Rekabet Gücünün Artırılması
- İstihdamın Artırılması
- Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi
- Bölgesel Gelişmenin Sağlanması
- Kamu Hizmetlerinde Kalitenin ve Etkinliğin Artırılması

gelişme eksenleri olarak belirlenmiştir.

Şekil 2: KÖAP01'in Öncelikleri

Bu programın stratejileri Rekabet Gücünün Artırılması gelişme ekseninde yer alan “İş Ortamının İyileştirilmesi”, “Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi” ve “Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapısının Geliştirilmesi” öncelikleri ile uyumludur.

1.2 ETKİLİLİK

Etkililik analizinde projelerde belirlenen hedeflere ulaşılma derecesi, gerçekleşen sonucun hedeflenen sonuçlarla karşılaştırılmasıyla hesaplanmıştır. Her bir projenin, başvuru rehberinde belirtilen performans göstergeleri baz alınarak, mevcut durumu, hedefi bu hedeflere yönelik gerçekleşen değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Projeler rastgele numaralandırılmıştır. Performans göstergelerinin hedeflenen ve gerçekleşen sonuçları, etkililik oranı hesabında kullanılmıştır. Bu oran aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

$$\text{Etkililik oranı} = \frac{\text{Gerçekleşen sonuç}}{\text{Hedeflenen sonuç}} \times 100$$

Proje bazlı hesaplanan etkililik oranları Tablo 2.deki gibidir.

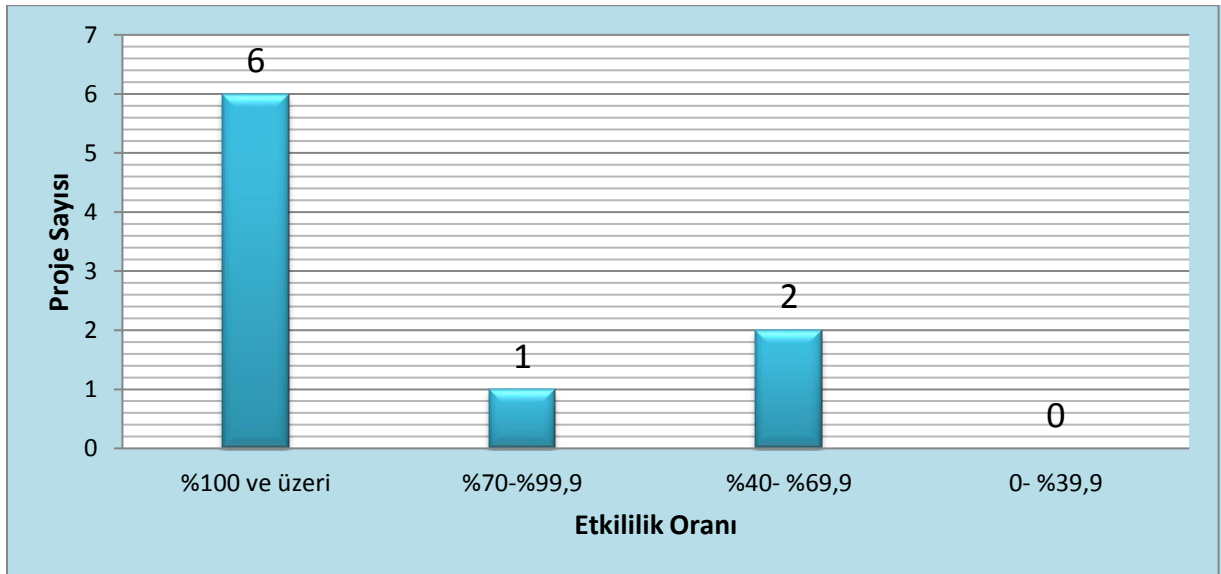
Tablo 2: Projeler Düzeyinde Etkililik Değerlendirmesi

Proje No	Gösterge	Mevcut Durum	Hedef	Gerçekleşen	Etkililik
1	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	44.000	44.000	44.000	%100
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	61	77	77	%100
	Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin yıllık hacmi(TL)	2.600.000	6.000.000	6.000.000	%100
	Kurulan ortak kullanım atölyesinden faydalanan firma sayısı (adet)	0	77	77	%100
	Kurulan ortak kullanım sosyal tesisinden faydalanan çalışan sayısı (kişi)	61	1.618	1.618	%100
	Projenin Etkililik Oranı				
2	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	24.000	50.000	40.000	%80
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	50	150	50	%33
	Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin yıllık hacmi(TL)	15.000.000	40.000.000	35.000.000	%87,5
	Proje kapsamında yeni inşa edilen kanalizasyon ve/veya yağmur suyu toplama hattı uzunluğu (m)	0	2.600	2.600	%100
	Proje kapsamında çekilen ya da iyileştirilen elektrik dağıtım hattı uzunluğu (m)	0	2.900	2.900	%100
	Kurulan ortak kullanım atölyesinden faydalanan firma sayısı (adet)	50	150	150	%100
	Kurulan ortak kullanım sosyal tesisinden faydalanan çalışan sayısı (kişi)	300	1.000	750	%75
	Projenin Etkililik Oranı				
3	Proje kapsamında döşenen doğalgaz boru hattı uzunluğu (m)	0	9.959,33	10.290,63	%103
	Projenin Etkililik Oranı				
4	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	0	40.000	40.000	%100
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	0	5	0	%0
	Projenin Etkililik Oranı				
5	Proje kapsamında yeni inşa edilen kanalizasyon ve/veya yağmur suyu toplama hattı uzunluğu (m)	4.000	5.000	5.000	%100
	Projenin Etkililik Oranı				
6	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	0	8.204	8.204	%100
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	0	30	30	%100
	Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin yıllık hacmi (TL)	1.000.000	3.000.000	veri yok	
	Kurulan ortak kullanım sosyal tesisinden faydalanan çalışan sayısı (kişi)	0	480	480	%100
	Projenin Etkililik Oranı				
7	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	0	11.000	11.000	%100
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	250	350	veri yok	
	Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin yıllık hacmi(TL)	750.000	1.000.000	1.000.000	%100
	Kurulan ortak kullanım atölyesinden faydalanan firma sayısı (adet)	0	10	veri yok	
	Kurulan ortak kullanıma açık kalite kontrol, tahlil ve test laboratuvarında yeni istihdam edilen kişi sayısı (kişi)	0	5	5	%100
	Kurulan atık su arıtma tesisi kapasitesi	0	200	veri yok	

Projenin Etkililik Oranı					% 100
8	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	0	1.383	1.383	%100
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	0	20	20	%100
	Proje kapsamında kurulan trafoların toplam güç kapasitesi	0	400	400	%100
	Proje kapsamında yeni inşa edilen kanalizasyon ve/veya yağmur suyu toplama hattı uzunluğu (m)	0	250	250	%100
	Proje kapsamında çekilen ya da iyileştirilen elektrik dağıtım hattı uzunluğu (m)	0	600	600	%100
	Proje kapsamında yeni inşa edilen içme suyu dağıtım hattı uzunluğu (m)	0	500	500	%100
	Kurulan ortak kullanım laboratuvarından faydalanan firma sayısı (adet)	0	20	veri yok	
Projenin Etkililik Oranı					%100
9	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanının yüzölçümü (m^2)	0	377	377	%100
	Kurulan ortak hizmet veya ticaret alanında yer alan firma sayısı (adet)	0	35	10	%28,6
	Kurulan ortak kullanım atölyesinden faydalanan firma sayısı (adet)	0	35	veri yok	
	Projenin Etkililik Oranı				

Burada veri kaybı olan göstergeler değerlendirme dışı tutulmuştur. Proje bazlı etkililik oranlarına bakıldığında, hedefine veya hedeflediğinden daha fazlasına ulaşan proje sayısı 6, %70- %99,9 oran aralığında hedefine ulaşan proje sayısı 1, %40 - %69,9 oranında hedefine ulaşan proje sayısı ise 2'dir. Hedefine %40'tan daha az oranda ulaşan proje bulunmamaktadır.

Grafik 1: Projelerin Etkililik Oranları Özet Bilgi

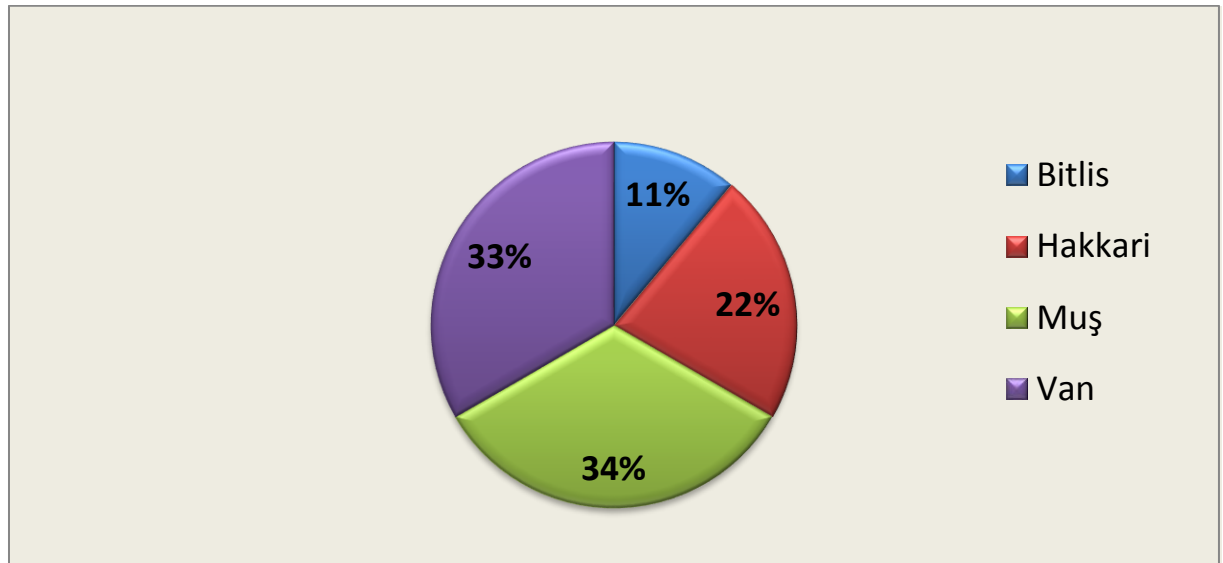
1.3 DESTEK ALAN KURUM VE KURULUŞLARA İLİŞKİN TANIMLAYICI İSTATİSTİKLER

Şekil 3: Desteklenen Kurum/Kuruluşların Ana Faaliyet Alanı

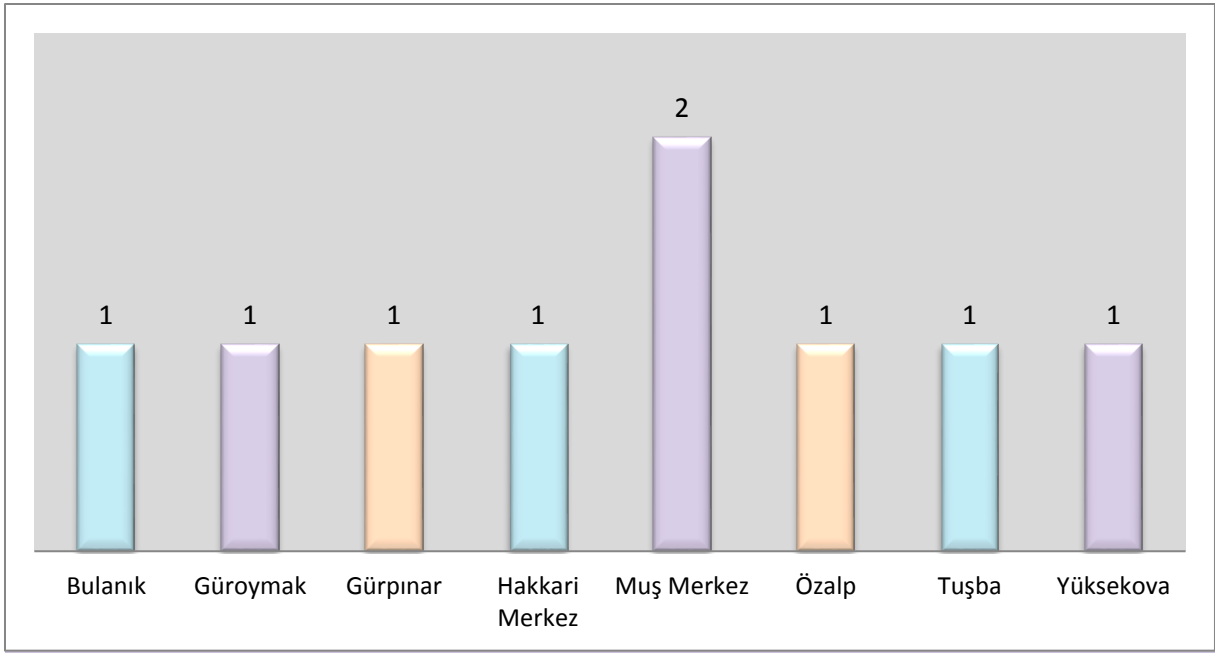

Destek alan kurum ve kuruluşların TRB2 Bölgesindeki illere göre dağılımı grafikteki gibidir.

Grafik 2: Başarıyla Tamamlanan Projelerin TRB2 illerine Göre Dağılımı

Grafik 3: Desteklenen Kurum/Kuruluşların Faaliyet Gösterdiği İlçeler

Desteklenen projelerin temel faaliyet alanları 3 grupta toplanabilir. Bunlar, altyapı ve çevre düzenlemesi (4 proje), hayvan pazarı ve/veya mezbaha (3 proje), sebze ve meyve halidir (2 proje). Programın, İş Geliştirme Merkezlerinin kurulması önceliği ile uyumlu olan ve başarılı bulunan Bitlis İl Özel İdaresinin Teknolojik Alt Yapılı Bitlis İŞGEM Projesinin sözleşmesi feshedilmiştir ve böylece bu öncelik gerçekleştirilememiştir.

1.4 ETKİ

1.4.1. İstihdama Katkı

TRB2 Bölgesi Türkiye’de genç nüfusun yoğun olduğu ve işsizliğin yüksek olduğu bir bölgedir. Doğu Anadolu Bölgesi’ndeki 2014- 2018 yılları arasındaki işsizlik oranlarına bakıldığında, Bölgenin en yüksek işsizlik oranının TRB2 Bölgesi’nde olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Doğu Anadolu Bölgesi’nde Düzey 2 Bölgelerinin İşsizlik Oranları

Düzey 2 Bölgeleri İşsizlik Oranı (%)	Yaş	Yıl	Van, Muş, Bitlis, Hakkâri-TRB2	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli-TRB1	Erzurum, Erzincan, Bayburt-TRA1	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan-TRA2
İşsizlik Oranı (%)	(15-64)	2014	13,8	7,8	7,7	3,5
		2015	9,6	8,3	6,2	4,1
		2016	9,3	9,3	5,2	5,1
		2017	13,0	7,3	5,7	5,8
		2018	21,9	8,6	7,8	5,5

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Erişim Tarihi 03.02.2020, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=102&locale=tr>

KÖAP01, istihdamı artırma önceliğiyle gerçekleştirilmiş bir program olmamasına rağmen proje kapsamında istihdam edilen personel sayısında artış yaşanmıştır ve bu personeller halen istihdam edilmeye devam edilmektedir. Personel artışı sadece belediyelerde gerçekleşmiştir ve toplamda 31 kişidir.

Şekil 4: Program Kapsamında İstihdam Artışı

En yüksek istihdam artışı “sebze meyve hali ve soğuk hava deposu” projesinde gerçekleşmiştir.

1.4.2. Altyapının Güçlendirilmesi ve Modernizasyonu

Sosyo-ekonomik gelişimde altyapı yatırımları büyük önem arz etmektedir. Altyapının geliştirilmesi yoksul ülkelerde fakirliğin azaltılması ve istihdamın artırılması için bir ön koşuldur. Altyapısı hızla modernleşmiş gelişmiş ekonomilerde de altyapı, sürdürülebilir kalkınma için önemli bir unsurdur. İyi gelişmiş altyapı tüm nüfus için daha iyi yaşam koşulları sağlar ve özel işletmelerin rekabet gücünü artırır. Yapılan teorik ve ampirik çalışmalar genel olarak altyapı yatırımlarının yoksulluğu azaltıcı, istihdamı artırıcı, büyümeyi ve kalkınmayı destekleyici etkisi olduğunu göstermiştir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde kırsal alanlarda yapılan işgücü yoğun altyapı inşaat programları kırsal yoğunluğu azaltmakta ve kısa ve orta vadede istihdamı artırma fırsatları sunmaktadır (Doğanay, 2015).

İktisadi teori altyapının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini açıklayan beş kanat olduğunu ileri sürmektedir. Bunlar:

- Altyapı sadece üretim sürecine doğrudan girdi olarak kabul edilir ve dolayısıyla üretim faktörü olarak hizmet edebilir,
- Altyapı yapılan iyileştirmeler ile üretim maliyetini düşürebilir veya eksikliği ile firmalar için bir dizi maliyet oluşturabilir,
- Altyapı insan sermayesini geliştirmek için olanaklar sağlayarak bir anlamda faktör birikimini teşvik edebilir,
- Altyapı yatırımları imalatı, yönetimi ve bakım işlemleri sırasında artan harcama ile toplam talebi artırabilir ve son olarak,
- Altyapı yatırımları sanayi politikasını yönlendirmek için bir araç olarak hizmet edebilir; hükümet, özel sektör yatırım kararlarına rehberlik amacıyla belirli altyapı projelerine yatırım yaparak bu kanalı aktive edebilir (Fedderke ve Garlick, 2008).

KÖAP01 Programı kapsamında gerçekleştirilen altyapı ve modernizasyon çalışmaları aşağıdaki gibidir.

- Yeni inşa edilen kanalizasyon ve/veya yağmur suyu toplama hattı uzunluğu (km)

3,7

- Yeni inşa edilen içme suyu dağıtım hattı uzunluğu (km)

0,6

- Çekilen ya da iyileştirilen elektrik dağıtım hattı uzunluğu (km)

0,5

- Döşenen doğal gaz boru hattı uzunluğu (km)

10,3

- Kurulan trafoların toplam güç kapasitesi (kVA)

450

- Düzenlenen veya rehabilite edilen çevre alanı büyüklüğü (m^2)

82.400

- Çevre düzenlenmesi yapılan sanayi alanı yüzölçümü (m^2)

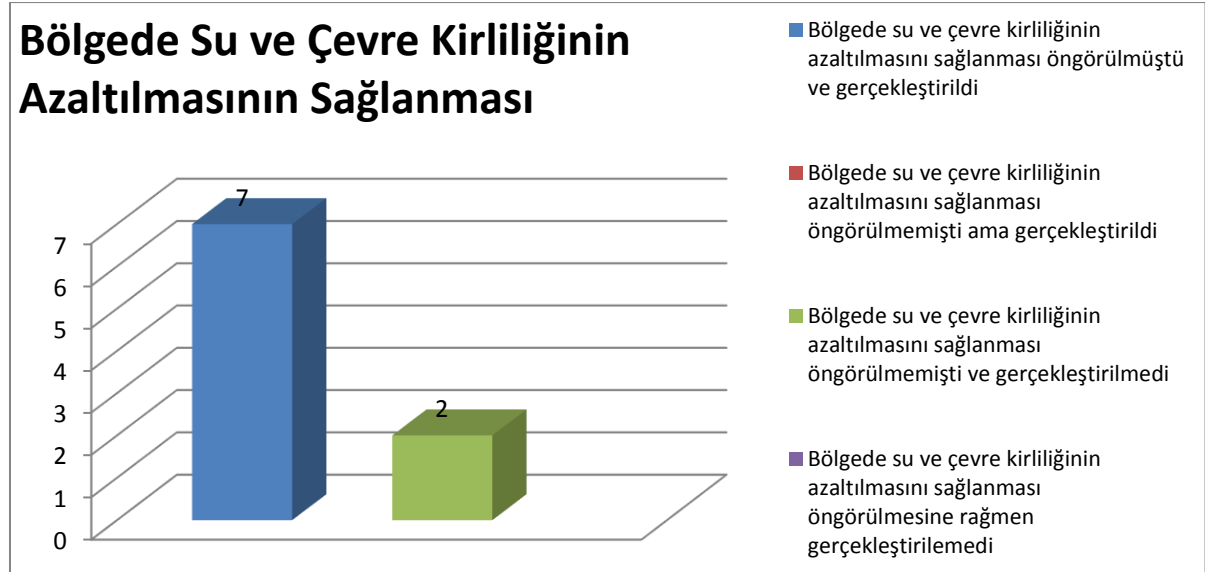
24.400

- Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanlarının yüzölçümü (m^2)

47.983

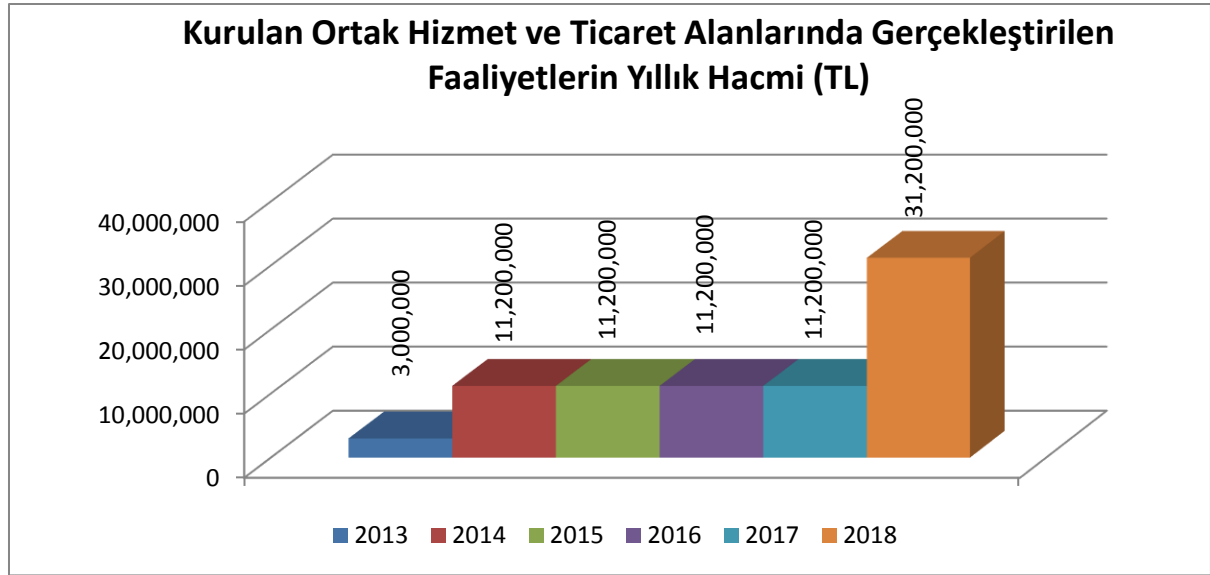
Destek alan kurum/kuruluşlardan 6'sı, gerçekleştirdikleri faaliyetlerle Bölge'nin yaşam kalitesinin artmasına katkı sağladıklarını düşünmektedir. 1 kurum Bölge'nin atık su yönetimine katkı sunmayı öngörmüş ve gerçekleştirmiştir. Program kapsamında inşa edilen kanalizasyon ve/veya yağmur suyu toplama hattı, Bölge'de su ve çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlamıştır.

Grafik 4: Bölgede Su ve Çevre Kirliliğinin Azaltılmasının Sağlanması

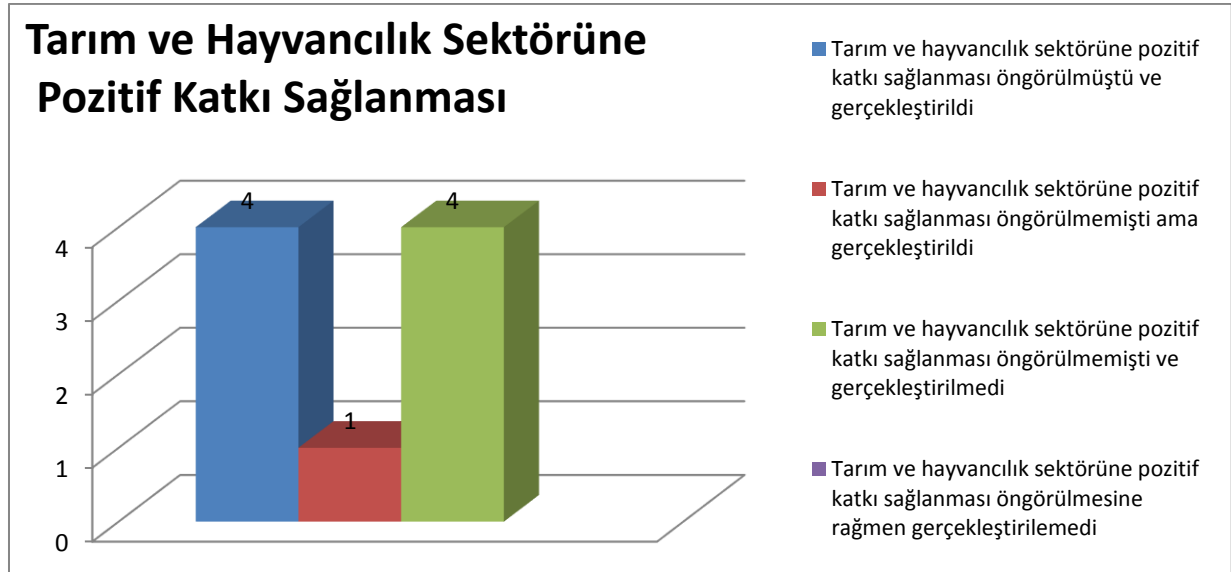
Proje kapsamında yapılan tesislerden kaynaklı elde edilen gelir 2018 yılında 757.410 TL'dir. Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanlarında yer alan firma sayısı 467'dir. Bu firmaların gerçekleştirdiği faaliyetlerin yıllık hacmi (TL):

Grafik 5: Kurulan Ortak Hizmet ve Ticaret Alanlarında Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Yıllık Hacmi

KÖAP01 kapsamında sebze ve meyve hali kurulması, hayvan pazarı ve/veya mezbaha kurulması ile ilgili projeler de desteklendiğinden, program tarım ve hayvancılık sektörüne de katkı sağlamıştır.

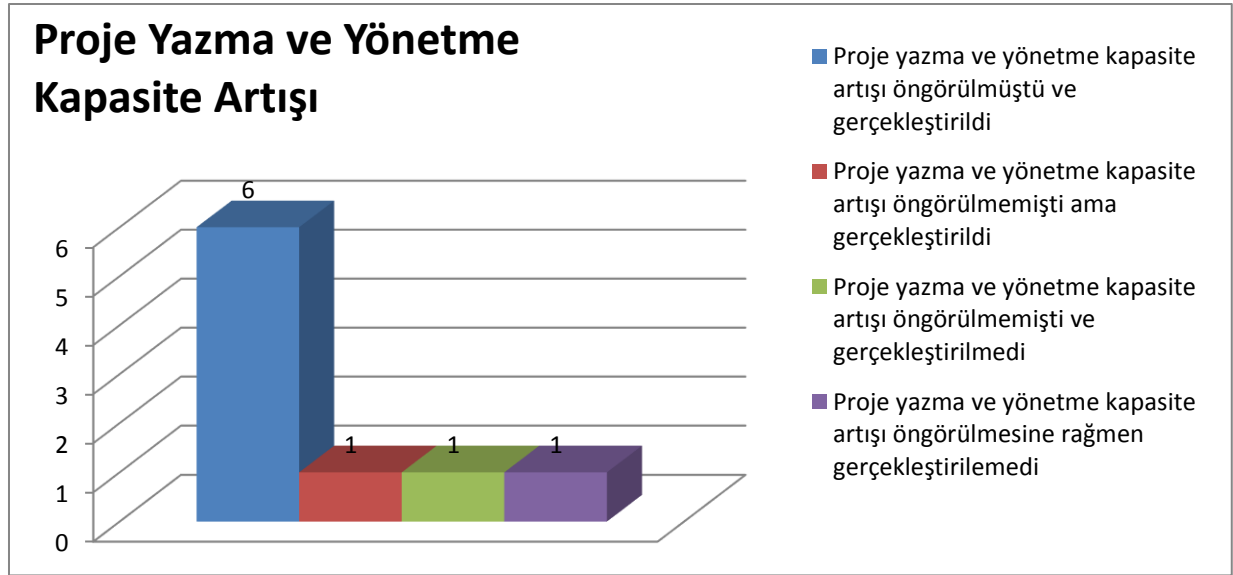
Grafik 6: Tarım ve Hayvancılık Sektörüne Sağlanan Katkı

1.4.3. Kapasite Artışı

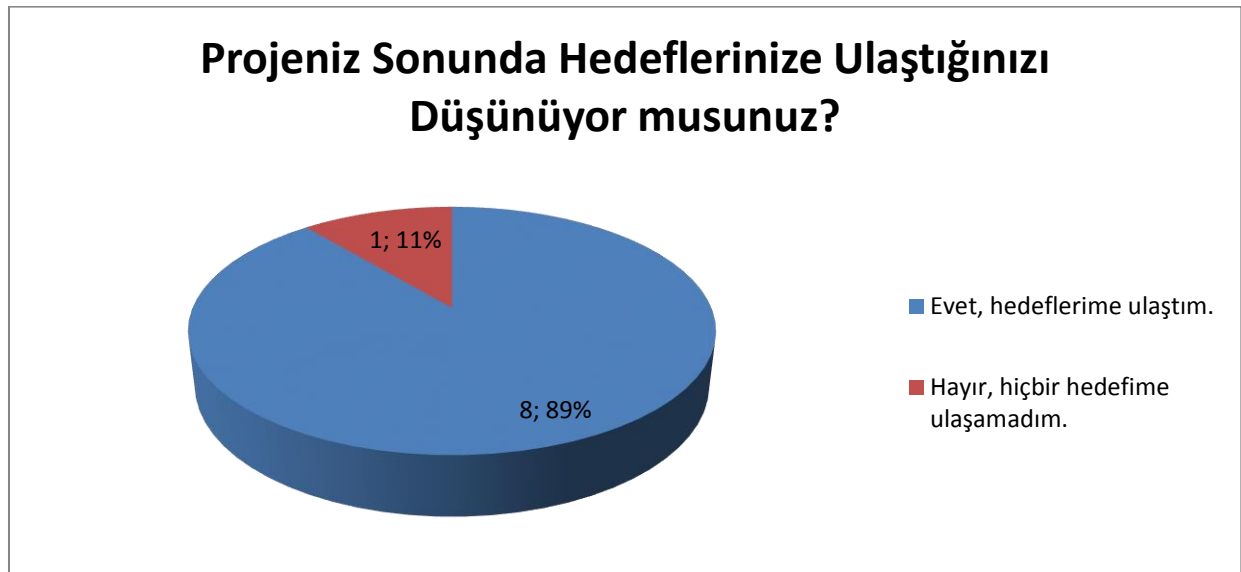
Destek alan kurum ve kuruluşların %78'i ilk defa bir proje hazırlamışlar ve uygulamışlardır. Bu %78'lik oranın proje yazma ve yönetme kapasitesinin arttığı görülmektedir. Bu kurum ve kuruluşlar alternatif fonları da takip etmektedirler ve proje kültürünün yaygınlaştığını düşünmektedirler.

Grafik 7:Proje Yazma ve Yönetme Kapasitesi Artışı

Proje kapsamında gerçekleştirilen yatırımların ve proje çıktılarının hala aktif olarak kullanıldığını belirten kurum/kuruluş sayısı 8'dir.

Grafik 8: Proje Sonunda Hedeflere Ulaşma

1.5 ETKİNLİK

Program uygulama süresi 18 ay olarak belirlenmiştir. İlk sözleşme tarihi 10.05.2013 olduğundan projelerin 10.11.2014 tarihinde tamamlanması beklenmiştir. Ancak son nihai ödeme tarihi 25.06.2018'dir.

Tablo 4: İmzalanan Sözleşmelerle İlgili Özet Bilgi

İMZALANAN SÖZLEŞMELER	
İlk Sözleşmenin İmza Tarihi	10.05.2013
Son Nihai Ödeme Tarihi	25.06.2018
Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı	11
Başarıyla Tamamlanan Proje Sayısı	9
Sözleşmelerin Uygulanma Yüzdesi (x100)	0,81

Tablo 5: Etkinlik Tablosu

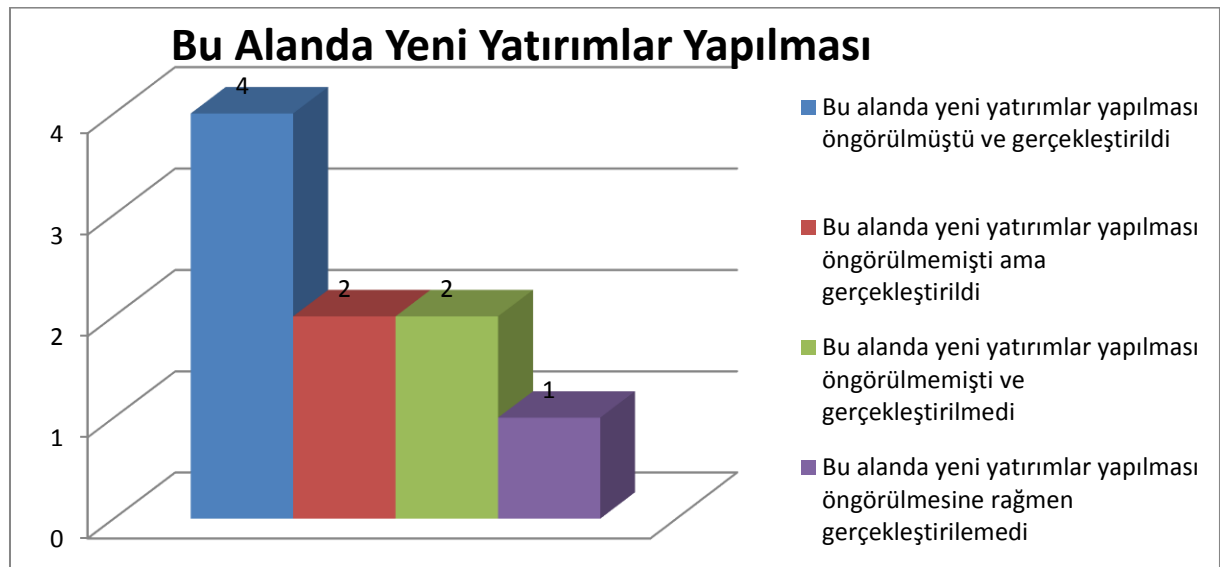
Proje No	Satın Alma Faaliyetleri	Bütçede Belirtilen Yapım Maliyetleri (TL)	Nihai Gerçekleştirmeler (TL)	Maliyet Etkinliği
1	Makine Ekipman Alım İşi	47.077	76.820	-% 63,18
	Bina ve İstinat Duvarı Yapım İşi	330.223	330.223	% 0
2	Doğalgaz Boru Hattı Yapım İşi	2.162.554,75	2.186.844,98	-% 1,12
3	Altyapı Modernizasyon İşi	624.449,75	624.250	% 0,03
4	Hayvan Pazarı ve Mezbaha Yapım İşi	1.209.431,59	1.380.936	-% 14,18
	Kontrollük Hizmet Alımı	19.500	19.500	% 0
5	İnşaat Yapım İşi	1.332.345,71	1.380.000	-% 3,58
6	Sebze Hali Yapım İşi	3.162.637,25	3.303.410	-% 4,45
7	Sebze Hali ve Soğuk Hava Deposu Yapımı İşi	1.993.735,71	1.990.350,71	% 0,17
	Uygulama Projelerinin Hazırlanması	36.000	36.000	% 0
8	Altyapı Yapım İşi	483.050	483.050	% 0
9	Mezbaha Yapım İşi, Makine Ekipman Alımı ve Çevre Peyzaj Düzenlemesi Yapım İşi	724.014,8	712.164	% 1,64
Ortalama				-% 7

Bütçede belirtilen yapım maliyeti, nihai gerçekleştirmelerden %7 daha azdır. Bu nedenle program, proje bazlı ele alındığında, sözleşme bütçelerine göre %7 daha maliyetli olmuştur. Program düzeyinde etkinlik ise bütçede belirtilen yapım maliyetlerinin toplamı ve nihai gerçekleştirmeler kıyaslanarak hesaplanmıştır. Program düzeyinde etkinlik oranına bakıldığında, programın sözleşme bütçelerinin toplamına göre %3 daha maliyetli olduğu görülmektedir.

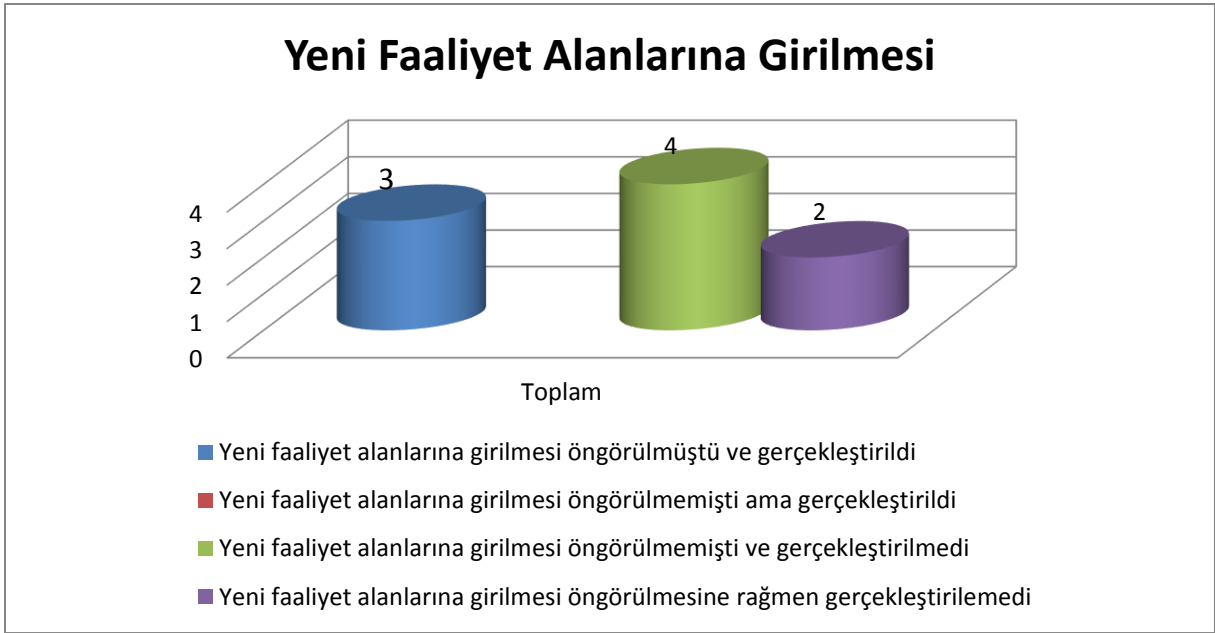
1.6 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Aynı alanda ek yatırım yapan 4 kuruluş bulunmaktadır. 1 kuruluş İŞKUR desteği almış, 1 kuruluş ise kredi kullanmıştır. Türkiye Kalkınma Bankası kredisi, tarım bakanlığı desteği, AB desteği, TÜBİTAK desteği almamıştır. Kuruluşlardan 5'i tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetleri gerçekleştirmiştir. Destek alan kurum/kuruluşların hem aynı alanda hem de yeni faaliyet alanlarında yatırım yapmışlardır.

Grafik 9: Aynı Alanda Yeni Yatırım Yapılması

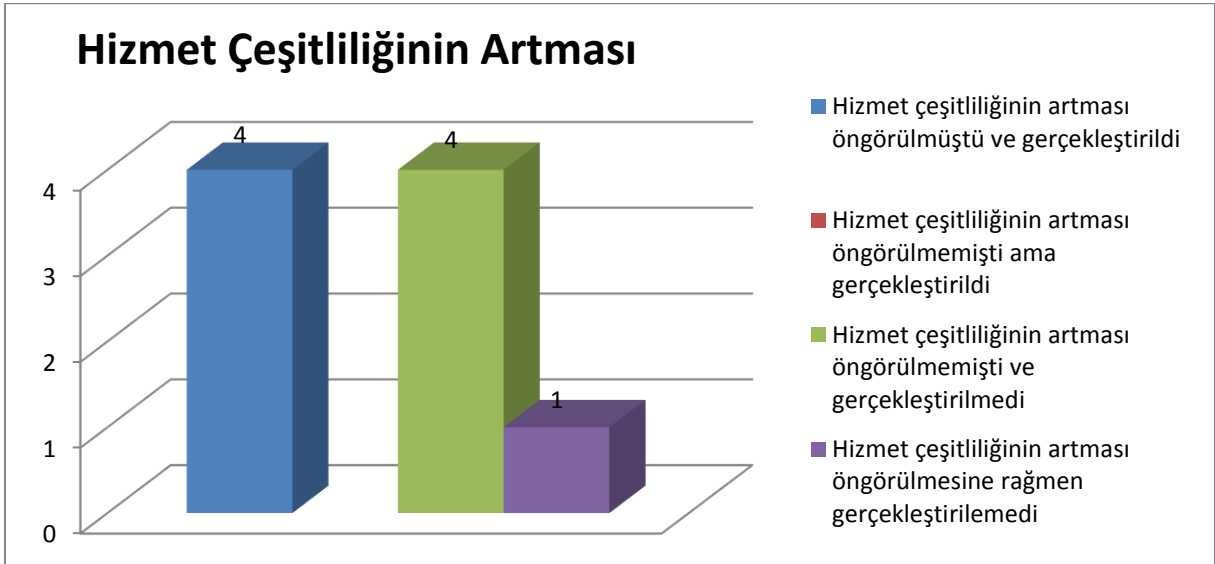

Grafik 10:Yeni Faaliyet Alanlarına Yatırım Yapılması

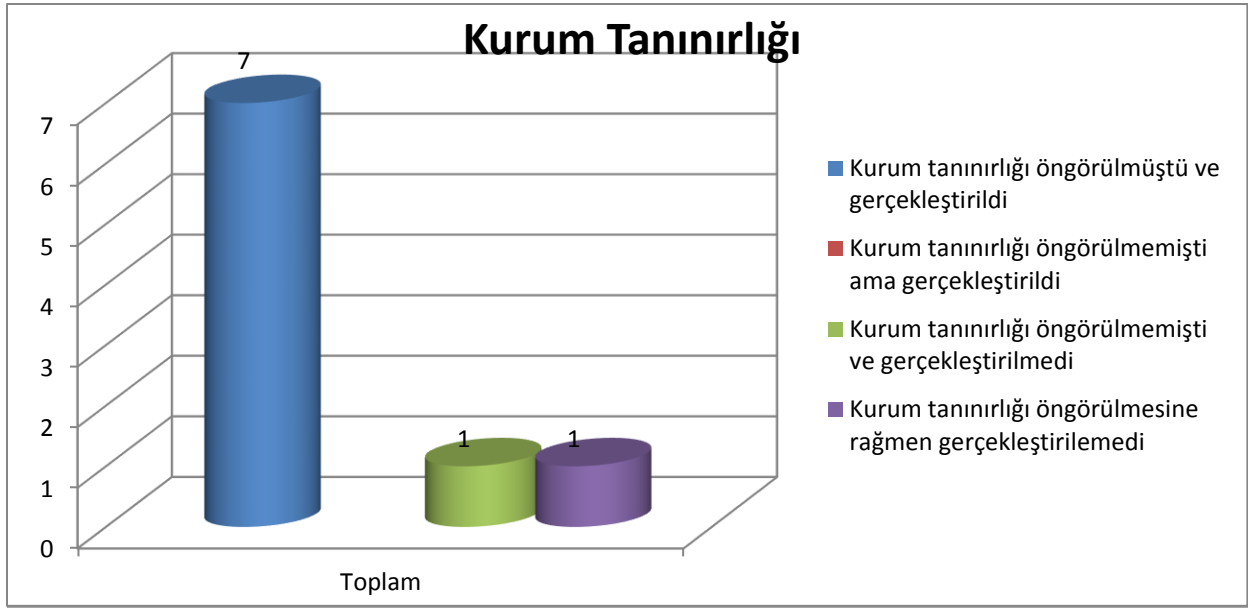
Program faydalanıcılarının %89'u destek aldıktan sonra hizmet kalitelerinin arttığını düşünmektedir. Yeni faaliyet alanlarına yatırım yapılması hizmet çeşitliliğinin artmasını sağlamıştır.

Grafik 11: Hizmet Çeşitliliğinin Artması

Gerçekleştirilen yatırım kurumların tanınırlığına da etkisi olmuştur. Yatırımcılar için altyapısı hazır olan ortak kullanım alanları daha avantajlı olmakta ve tercih edilmektedir.

Grafik 12: Kurum Tanınırlığı

2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

KÖAP01 programı kapsamında desteklenen projelerin temel faaliyet alanları 3 grupta toplanabilir. Bunlar, altyapı ve çevre düzenlemesi (4 proje), hayvan pazarı ve/veya mezbaha (3 proje) , sebze ve meyve halidir (2 proje). Bu programın öncelikleri, üst ölçekli planlarla uyumlu olduğundan bu program ilgililik kriterini sağlamaktadır.

Proje bazlı etkililik oranlarına bakıldığında, hedefine veya hedeflediğinden daha fazlasına ulaşan proje sayısı 6, %70- %99,9 oran aralığında hedefine ulaşan proje sayısı 1, %40 - %69,9 oranında hedefine ulaşan proje sayısı ise 2'dir. Hedefine %40'tan daha az oranda ulaşan proje bulunmamaktadır.

Destek alan kurum/kuruluşların tamamı Ajans desteklerinden bundan sonra da yararlanmak istediklerini belirtmişlerdir. Destek alanların %78'inin proje yazma ve yönetim kapasitesinin arttığı görülmektedir. Bu kurum ve kuruluşlar alternatif fonları da takip etmektedirler ve proje kültürünün yaygınlaştığını düşünmektedirler.

Programların hedefine ulaşip ulaşmadığını ölçebilmek adına, program henüz tasarım aşamasında iken, program performans hedeflerinin net bir şekilde belirlenmesi önerilmektedir.

EKLER

EK 1. ANKETE KATILAN KURUM/KURULUŞLAR

No	Kurum/Kuruluş Adı
1	Güroymak Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi
2	Van Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü
3	Yüksekova Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi Başkanlığı
4	Van Belediyesi
5	Bulanık Belediyesi
6	Muş Belediyesi
7	Hakkâri Belediyesi
8	Sınırlı Sorumlu Muş Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi
9	Gürpınar Belediyesi

EK 2. ANKET FORMU

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın "2012 Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı" Hibe Desteği Almaya Hak Kazanmış Yararlanıcılarla Yapılan Etki Değerlendirme Analizi Anketi

Bu anket Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'na; 2012 yılında uygulanan Mali Destek Programlarının sonuçlarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Ankette doldurduğunuz veriler başka hiçbir yerde ve farklı amaçlar için kullanılmayacaktır. Anket formlarında gizliliğe riayet edilecek başka kurumlarla paylaşılmayacaktır. Vereceğiniz cevaplar ajansımızın ilerleyen yıllarda sağlayacağı destekler için ışık tutacak, anketlerin analiz sonuçları bundan sonra uygulanacak olan mali destek programlarında göz önünde bulundurulacaktır. Bu sebeple ankete vereceğiniz cevaplar büyük öneme sahiptir. Herhangi bir sorunuz olursa bizimle irtibata geçebilirsiniz. +90 (432) 485 10 23

Göstermiş olduğunuz ilgi ve özen için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarız...

Kurum Adı :		Ajans Adına Anketi Dolduran
Adresi :		Adı – Soyadı :
İlgili Kişi Adı :		Görevi :
Ünvanı :		İmza :
İmza :		Tarih :

İSTATİSTİKİ BİLGİLER

Soru 1) Yararlanıcının bulunduğu il

Bir İl Seçiniz

Soru 2) Kurumunuzun ana faaliyet alanı nedir? (Lütfen aşağıdaki şıklardan birini işaretleyiniz.)

☒ Belediye
☐ İl Özel İdaresi
☐ Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü
☐ Küçük Sanayi Sitesi Kooperatifi
☐ Üniversite
☐ İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü
☐ Diğer Belirtiniz

Soru 2.1) 2. Sorunun Cevabı Diğer ise Belirtiniz

Soru 3) Kurumunuzun Kuruluş Tarihi Nedir?

Soru 4) Kurumunuza ait proje eş finansmanın kaynağı nedir?

Özkaynaklar	Banka Kredisi	Diğer
%	%	%

Soru 5) Bu projeden önce, Kurumunuzun yatırımları için hiç banka kredisi kullanmış mıydınız? (Lütfen aşağıdaki şıklardan yalnız 1 tanesini işaretleyiniz.)

- Hayır, hiç banka kredisi kullanmadık.
 Evet, banka kredisi kullandık.
 Kredi başvurumuz kabul edilmedi.

Soru 6) Daha önce başka bir kurum ya da kuruluştan hibe desteği almış mıydınız? (Birden çok şıkki işaretleyebilirsiniz)

- Daha önce hiçbir destek almadık.
 Hibe desteği aldık.
 Destek almaya hak kazandık ancak uygulayamadık.
 Başvurumuz kabul edilmedi.

SONUÇLAR

Soru 7) Kurumunuzda proje kapsamında aşağıda belirtilen istihdam verilerini yıllara göre doldurunuz.

2013	2014	2015	2016	2017	2018

Soru 8) Kurumunuzda proje kapsamında çalışan dezavantajlı (engelli, eski hükümlü, vs.) birey sayısı kaçtır?

2013	2014	2015	2016	2017	2018

Soru 9) Proje kapsamında aldığımız belgeler nelerdir? (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS, vb.)

Soru 10) Proje sonuçları ile ilgili olarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Proje kapsamında faaliyet alanınıza yönelik iyileştirilen/geliştirilen tesis sayısı nedir?						
Projeniz kapsamında ve sonrasında kurumunuzca düzenlenen veya rehabilite edilen çevre alanı büyüklüğü nedir? (m ²)						
Kurulan ortak kullanım atölyelerinden faydalanan firma sayısı						
Kurulan ortak kullanım laboratuvarlarından faydalanan firma sayısı						
Kurulan ortak kullanım sosyal tesislerinden faydalanan çalışan sayısı						
Kurulan ortak kullanıma açık kalite kontrol, tahlil ve test laboratuvarlarında yeni istihdam edilen kişi sayısı						
Yeni kurulan İş Geliştirme Merkezleri toplam kapalı alanı (m ²)						

Çevre düzenlemesi yapılan sanayi alanı yüzölçümü (m ²)						
Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanlarının yüzölçümü (m ²)						
Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanlarında yer alan firma sayısı						
Kurulan ortak hizmet ve ticaret alanlarında gerçekleştirilen faaliyetlerin yıllık hacmi (TL)						
Proje kapsamında yeni inşa edilen kanalizasyon ve/veya yağmur suyu toplama hattı uzunluğu (km)						
Proje kapsamında yeni inşa edilen içme suyu dağıtım hattı uzunluğu(km)						
Proje kapsamında kurulan trafoların toplam güç kapasitesi (KVA)						
Proje kapsamında çekilen ya da iyileştirilen elektrik dağıtım hat kesiti						
Proje kapsamında çekilen ya da iyileştirilen elektrik dağıtım hattı uzunluğu (km)						
Proje kapsamında döşenen doğalgaz boru hattı uzunluğu (km)						

Soru 11)Projeniz sonucunda kurumunuzun için hangileri söylenebilir.

- Bu proje sayesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla daha önce kurulmamış olan işbirlikleri kurduk.
- Proje finansmanı için alternatif fon fırsatları konusunda bilgi sağladık.
- Bu proje sayesinde proje hazırlama ve uygulama kapasitemiz arttı.

Soru 12) Proje kapsamında yapılan tesisten kaynaklı olarak elde ettiğiniz gelir nedir?

2013	2014	2015	2016	2017	2018

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Soru 13) Projeden elde ettiğiniz deneyimle başka bir projeyi yürütebilir misiniz?

- Elde ettiğim deneyimle başka bir projeyi tek başıma yürütebilirim
- Mevcut bilgilerime başka bir projeyi yürütmede zorluk yaşarım
- Başka bir projeyi yürütebilirim ancak danışmanlık firmasında yardım alma ihtiyacı hissederim

Soru 14) Uyguladığınız proje ile ilgili aşağıdakilerden hangileri söylenebilir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- Bu proje ile Kurumumuzda daha önce uygulanan başka bir projenin devamını sağladık.
- Bu proje ile Kurum olarak ilk defa sistematik bir şekilde bir proje hazırladık, uyguladık ve izledik.
- Bu projeden sonra yeni projeler planladık, bunlar için fon kaynakları araştırmaktayız.

Soru 15) Proje kapsamında yaptığınız yatırımları ve elde ettiğiniz çıktıları hala aktif olarak kullanıyor musunuz?

- Evet
- Hayır
- Kısmen

Soru 16) Proje kapsamında yaptığınız yatırımları ve elde ettiğiniz çıktıları kullanamama nedeniniz nedir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- Proje kapsamında inşa edilen/geliştirilen merkezlerin yapı ve kullanım izinlerine yönelik yasal sorunlar
- İşletme ve bakım için finansal kaynakların temin edilememesi
- Proje çıktılarını yaygınlaştırılamaması veya tanıtımının yapılamaması nedeniyle talep yetersizliği olması
- Kurumsal strateji ve önceliklerin değişmesi
- Diğer (Açıklayınız.....)

Soru 17) Desteklenen projenizin tamamlanmasının ardından aynı alanda ek faaliyetler/yatırımlar yaptınız mı?

- Evet (Lütfen Belirtiniz)
- Hayır

Soru 18) Desteklenen projenizin tamamlanmasının ardından tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetleri yürüttünüz mü?

- Evet (Lütfen Belirtiniz)
- Hayır

Soru 19) DAKA'dan destek aldıktan sonra hangi kurumdan destek, hibe veya kredi aldınız? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- Banka kredisi
- İŞKUR
- Türkiye Kalkınma Bankası
- Tarım Bakanlığı
- Avrupa Birliği
- TÜBİTAK
- Diğer (Belirtiniz.....)

ETKİLİLİK

Soru 20) Yararlanmış olduğunuz mali destek programına başvuru nedenleriniz nelerdir? (Birden çok seçenek seçilebilir)

- Yeni yatırımların yapılmasını sağlamak,
- Bölgemizdeki insanların yaşam kalitesini artırmak,
- Bölgemizdeki istihdam olanaklarını arttırmak,
- Tesisimizi modernize etmek, altyapısını güçlendirmek, kapasitesini artırmak
- Tesisimizin (kanalizasyon, arıtma tesisi vb.) ihtiyaçlarını karşılamak
- Çevreyi korumak ve temiz tutmak
- İmalat, ticaret ve hizmet sektörleri için ortak kullanım alanları oluşturmak
- İş Geliştirme Merkezi kurmak,
- Tesisimizin sosyal altyapısını oluşturmak/iyileştirmek,
- Diğer (Belirtiniz)

Soru 21) Projeniz sonunda hedeflerinize ulaştığınızı düşünüyor musunuz?

- Evet, hedeflerime ulaştım.
- Evet, hedeflerime kısmen ulaştım.
- Hayır, hiçbir hedefime ulaşamadım.
- (Açıklayınız)
-)

ETKİ

Soru 22) Projenizin etkileri ile ilgili olarak aşağıdaki ifadeler için en uygun seçeneği seçin.

	Proje Başvurusu Öncesinden
--	----------------------------

	Proje Başvurusu Önceden Öngörülmedi ve Gerçekleştirildi	Proje Başvurusu Önceden Öngörülmedi ama Gerçekleştirildi	Proje Başvurusu Önceden Öngörülmedi ve Gerçekleştirilmedi	Proje Başvurusu Önceden Öngörülmesine Rağmen Gerçekleştirilemedi
Kurumumuzun tanınırlığı arttı	☐	☐	☐	☐
Kurumumuzdaki Çalışan sayısı arttı	☐	☐	☐	☐
Enerji verimliliğine katkı ve enerji tasarrufu sağlandı	☐	☐	☐	☐
Yeni faaliyet alanlarına girildi	☐	☐	☐	☐
Hizmet kalitemiz arttı	☐	☐	☐	☐
Hizmet çeşitliliğimiz arttı	☐	☐	☐	☐
Proje kültürü yaygınlaştırıldı	☐	☐	☐	☐
Bölgenin tanıtımına katkı sağlandı	☐	☐	☐	☐
Bölgenin yaşam kalitesinin artmasına katkı sağladık	☐	☐	☐	☐
Bölgede su ve çevre kirliliğinin azaltılmasını sağladık	☐	☐	☐	☐
Bölgedeki atık su yönetimine katkı sağladık	☐	☐	☐	☐
Proje kapsamında faaliyet alanınıza yönelik iyileştirilen/geliştirilen tesis sayısı arttı	☐	☐	☐	☐
Bölgedeki tarım ve hayvancılık sektörüne pozitif katkı sağladık	☐	☐	☐	☐
Bölgemizdeki vatandaşların memnuniyet seviyesi arttı	☐	☐	☐	☐
Bölgemizin tanınırlığı arttı	☐	☐	☐	☐
Proje yazma ve yönetme konusunda bilgi ve yeteneğimiz arttı	☐	☐	☐	☐
Projeyi ilgilendiren alanda bilgi ve yeteneğimiz arttı	☐	☐	☐	☐
Kurum dışı paydaşlarla iletişimimiz ve işbirliğimiz güçlendi	☐	☐	☐	☐
Hedef kitlemizin ihtiyaçlarını daha iyi anlar ve analiz eder hale geldik	☐	☐	☐	☐
Faaliyet alanımıza giren sorunları tespit ve analiz etme yeteneğimiz arttı	☐	☐	☐	☐
Bölgemizde bu alanda yeni yatırımlar yapılması	☐	☐	☐	☐

	Proje Başvurusu Öncesinden			
	Proje Başvurusu Öncesinden Öngörülmüştü ve Gerçekleştirildi	Proje Başvurusu Öncesinden Öngörülmemiştir ama Gerçekleştirildi	Proje Başvurusu Öncesinden Öngörülmemiştir ve Gerçekleştirilmedi	Proje Başvurusu Öncesinden Öngörülmesine Rağmen Gerçekleştirilemedi
sağlandı				
Bölgemizde istihdam artışına katkı sağlandı	☐	☐	☐	☐

KATKISALLIK

Soru 23) Hibe katkısı almasaydınız proje faaliyetlerini gerçekleştirebilir miydiniz?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Proje faaliyetlerini aynen gerçekleştirdik. (Aynı zamanda, aynı bütçe ile aynı bölgede)
- Proje faaliyetlerini hemen gerçekleştiremez, ertelordük.
- Proje faaliyetlerini daha düşük bütçe ile gerçekleştirdik.
- Proje faaliyetlerini gerçekleştiremedik.
- Diğer (Lütfen açıklayınız)

Soru 24) Ajanstan hibe desteği almasaydınız aynı yatırımı ne kadar süre sonraya ertelordünüz? (Yukarıdaki sorunun 2. şikkını işaretlemediyseniz lütfen bu soruyu cevaplandırmayınız.)

..... ay

Soru 25) Projeniz kapsamındaki yatırımın gerçekleştirilmesi için, Ajans tarafından sağlanan hibe desteği olmasaydı gerekli kaynağı nasıl temin ederdiniz? (Lütfen aşağıdaki şıklardan yalnız 1 tanesini işaretleyiniz.)

- Kendi kaynaklarımızı kullanırdık.
- Banka kredisi alırdık.
- Başka kurum ya da kuruluşlardan hibe veya kredi alırdık.
- Proje için gerekli olan kaynağı temin edemezdik.
- Diğer (Lütfen belirtiniz.....)

Soru 26) Proje uygulamasından sonra proje kapsamında istihdam edilen personelin kaç tanesi TRB2 Bölgesinin (Bitlis, Hakkari, Muş ve Van) dışından gelmiştir?

.....

Soru 27) İhalenizin/ihalelerinizin yüklenici ve altyüklenici firmaları TRB2 Bölgesi (Bitlis, Hakkari, Muş, Van) firması mıdır?

- Evet
- Hayır

Soru 28) İhalenizin/ihalelerinizin yüklenici ve altyüklenici firmalarının kullandığı malzemelerin ne kadarı (yüzde kaç) bölge dışından gelmiştir?

.....

DESTEK SÜRECİ GERİ BİLDİRİM

Soru 29) Uyguladığımız proje dahilindeki yatırım için aşağıdakilerden hangisi geçerlidir?

- Bu yatırım bölgemiz için hayati öneme sahiptir.
- Önemli bir yatırımdır, ancak bölge için hayati değildir.
- Bu yatırımın kurumumuzun bütün faaliyetleri içindeki önemi küçüktür.

Soru 30) Aşağıdaki ifadeler için en uygun seçeneği seçin

- a) Cazip b) Cazip Değil c) Fikrim Yok

Ajans tarafından sağlanan hibe miktarı (a) **Cazip**
Ajans tarafından sağlanan destek oranı (a) **Cazip**
Ajans tarafından yapılan ön ödeme yüzdesi (a) **Cazip**

Soru 31) Destek sürecinin uygunluğuna ilişkin görüşleriniz nelerdir?
(*Katılıyorum, kısmen katılıyorum, katılmıyorum, yorum yok*)

1- Kesinlikle Katılmıyorum	2- Katılmıyorum	3- Fikrim Yok	4- Katılıyorum	5- Kesinlikle Katılıyorum	
	1 Kesinlikle Katılmıyorum	2 Katılmıyorum	3 Fikrim yok	4 Katılıyorum	5 Kesinlikle Katılıyorum
Proje Başvuru Rehberi anlaşılırdı	☐	☐	☐	☐	☐
Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.	☐	☐	☐	☐	☐
Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür makuldü.	☐	☐	☐	☐	☐
Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐
Proje başvuru aşamasında danışman desteğine ihtiyaç duyuldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Ajans tarafından sağlanan hibe miktarı cazipti	☐	☐	☐	☐	☐
Ajans tarafından sağlanan destek oranı cazipti	☐	☐	☐	☐	☐
Ajans tarafından sağlanan ön ödeme miktarı cazipti	☐	☐	☐	☐	☐

Soru 32) Ajans desteklerinden nasıl haberdar oldunuz?

- Ajansın tanıtım faaliyetleri
 Danışman firma
 Ajansın internet sitesi
 Firmalardan
 Basın
 Diğer (Belirtiniz.....)

Soru 33) İhtiyaçlarınıza Uygun Bir Destek Olması Halinde Ajanstan Tekrar Destek Almayı Düşünür Müsünüz?

- Evet
 Hayır

Soru 34) Ajans destek mekanizmasından memnun musunuz?

- Evet
 Hayır

Soru 35) 34. Sorunun cevabı “Hayır” ise nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Ajans mevzuatı ağır prosedürler içermektedir.
 Proje uygulama süresi yetersizdir.
 Eş finansman ve teminat zorunluluğu Kurumu finansal olarak zorlamıştır.
 Danışmanlık sistemi yetersizdir.
 Diğer..... (Belirtiniz)

Belirtmek istedikleriniz:

İlginiz için teşekkür ederiz.

Notlar (Ajans uzmanı tarafından doldurulacaktır.)

KAYNAKLAR

Aschauer, D., A. (1989), "Is Public Expenditure Productive?", Journal of Monetary Economics, 23 (2), 177-200.

DAKA (2012). Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Başvuru Rehberi.

DAKA (2018). Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Program Kapanış Raporu.

Doğanay, M., A. (2015). Altyapı Yatırımlarının Ekonomik Büyüme Üzerine Etkilerinin Panel Veri Yöntemi ile Analizi, Yüksek Lisans Tezi.

Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013).

Ersayın, Z. (2012). Kamu Müdahalelerinde Katkısalılığın Değerlendirilmesi: Çukurova ve İzmir Kalkınma Ajansları Kobi Destekleri Örneği, Uzmanlık Tezi.

Fedderke, J. ve Garlick, R.(2008). Infrastructure Development And Economic Growth in South Africa: A Review Of The Accumulated Evidence.

TRB2 Bölgesi 2011-2013 Bölge Planı.

Türkiye İstatistik Kurumu (2020), <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=102&locale=tr>.